

DOUĂ EXPOZIȚII-EVENIMENT LA BRAȘOV

Marin Gherasim – *Clepsidra timpului meu*

Alina Gherasim – *Eden*

Cele două expoziții s-au deschis aproape concomitent, în același oraș, pe aceeași stradă, însă, de această dată, în săli diferite. Este, probabil, ultimul „simultan” din șirul întâlnirilor pe simeze, al dialogului prin creație între tată și fiică. Este omagiul pe care Alina îl aduce părintelui său, care i-a inoculat și cultivat independența în creație.

Personalitățile sunt diferite, stilurile și viziunile artistice trimit la alte surse de inspirație și la alte estetici. Conviețuirea oferă mereu și oferă imaginea diversității în arta românească, ne apropie de rădăcinile sale, face vizibile elementele comune și diferențele din fondul cultural al fiecărei generații.

Conceperea expoziției pentru Muzeul de Artă din Brașov era pentru **Marin Gherasim** o nouă provocare, așteptată și dorită. Expoziția trebuia să fie un eveniment pregătit minuțios, un regal oferit unei zone de care se simțea profund legat cultural, istoric și sentimental. Și-a dorit să participe la deschidere, să spună și prin cuvinte ceea ce împărtășeau pânzele, să arate și partea lor nevăzută. N-a mai ajuns și nu va mai ajunge, dar a rămas mesajul său înregistrat să însoțească, în buclă continuă, ieșirea opereii în lume.

Privire critică a propriei deveniri artistice, a „zidirii” opereii și a „zidirii” de sine în operă, expoziția, fără a fi o retrospectivă, trebuia să ofere o viziune a opereii împlinite, a continuității creatoare și a ascensiunii spre zonele eterice ale expresiei artistice.

Și-a gândit expoziția ca un atelier, unul imaginar, oglindă al celui real, în care picturile să se înlănțuie în expunere,

așa cum o făcea el în momentele de analiză a propriei creații, de meditație asupra rostului artei în lume, un dialog al opereii sale, aflată la apogeu, cu exigențele publicului, dar și cu operele marilor maeștri ai picturii de pretutindeni.

Valoarea comercială a opereii, stabilită în ultima vreme peste Atlantic, are nevoie de convertire în valoare artistică, de confirmare prin reacția Europei la expozițiile deschise în galeriile și muzeele bătrânului continent, de reintrare în circuitul consacrat al operei de artă.

Vechile și noile întrebări despre legăturile creației și creatorului cu lumea văzută și nevăzută își aflaseră răspunsul în pictura sa. Succesul ei de la New York trebuia să fie autentificat, iar valoarea ei trebuia să fie confirmată de realitatea lumii care o născuse, cântărită prin întoar-

cerea la origini.

Pentru cel care și-a dorit să fie și a fost o „fântână în deșert”, alchimistul culorilor siderale, armonizarea geometriei cu materia – „geometria lavei”, înseamnă mai mult decât exprimarea propriei personalități cu toate contradicțiile lăuntrice. În alchimia culorilor sale, Marin Gherasim mediază transmutația amorfului în formă și semn și ajunge la o pictură care se creează neconținut pe sine și crește în timp. Mâna artistului mediază între uman și sacru, dă transcendentului o formă accesibilă umanului, apropie divinul de lumea aparențelor.

Absida, arca, turnul de veghe, capitelul, coloana și vatra sunt simboluri cu încărcătură sacerdotală, transpuneri

sintetice ale mitologiilor existențiale. În ele apare un nou sentiment religios, au simplitatea icoanelor pe sticlă din case și altare și par a fi animate de duhul acestora, evocă arta bizantină, dar sunt, prin rafinamentul coloristic, replici contemporane ale ilustrațiilor din Cartea Genezei de la Viena.

Reprezentarea păstrează doar aparența geometrică a motivelor, detaliile narrative dispar, iar cromatica tablourilor se simplifică și se restrânge la ocruți, roșu ori brun, rar albastru cobalt sau verde stins, fiecare aflate în dialog cu griuri neutre sau negruri vag colorate. Suprafețele colorate nu mai au adâncime, sunt foarte rare relațiile valorice dintre ele, iar umbrele dispar cu desăvârșire în lumina misterioasă care radiază din lăuntru imaginii. Nu mai putem vorbi de materialitatea culorilor, rafinate și asociate tonal aproape de limita percepției vizuale, ci de dematerializarea lor, de trecerea lor în urme lăsate de prezența divinului în lumea părelnică.

Premonitoriu, Marin Gherasim a pictat o arcă aurie, amintind de arca lui Noe, o arcă plutind în stranietatea negrului profund care învăluie pânza, dar nu o domină. Existența lui se poate rezuma prin cuvintele rostite de Alina într-o zi însoțită de martie: „A trăit frumos”. Opera sa își continuă drumul și, într-o bună zi, în vremuri mai bune pentru artă, o vom regăsi, așa cum s-a mai întâmplat cu opera altor mari creatori români, în expozițiile permanente ale marilor muzee europene.

Alina Gherasim este, prin comparație, dintr-un alt univers de valori și simboluri. În creația sa, aflată la granița dintre pictură și grafică, citatul vizual, îndeobște reprezentări figurative asimilate de percepția publică, devine suport al exprimării personalității printr-un colorit spectral, distribuit de o gestualitate reținută. Alternanța transparențelor, opacităților și profunzimilor închipuie un joc de

oglinzi în care imaginarul și realul sunt simultane și imposibil de separat. Cuprinzând într-o singură imagine trecutul artei și prezentul ei, Alina Gherasim îngheață curgerea timpului.

Creația sa dă impresia unui joc neconținut cu lumi colorate, cu imagini și realitate inventată, imitând, cu voite imperfecțiuni, obiecte din lumea reală. Ea marchează o aparentă detașare de acest joc, își afirmă voința creatoare și de stăpână a lumilor plâsmuite, introducând un supratrat vizual prin apariția în câmpurile vibrante a unor figuri geometrice riguros conturate, compacte în culoare, un fel de timbre aplicate peste imagine, urme anticipatoare ale întâlnirii operelor cu privitorul. Este și un apel la tactilitate, la „pipăibil cu mâna”, la familiarizare cu arta și altfel decât prin vedere, cheie în care pot fi citite și mapele care se deschid și se întind spre „citire” ca niște cărți răsfoite, citite în fel și chip în copilărie.

O bună parte din noile lucrări expuse la Centrul Multicultural al Universității Transilvania sunt alăturări și etajări de panouri de mici dimensiuni care surprind și imobilizează crâmpete dintr-un rai visat, unde toate plâsmuirile sunt posibile, iar formele și obiectele par a fi reale în imperfecțiunea lor.

Alina Gherasim exprimă cu candoare și ingenuitate nevoia contemporană de regăsire a copilăriei pierdute, a armoniei cu natura, cu pacea primordială a Edenului.

Dialogul de la distanță al celor două expoziții este mai mult decât un dialog în familie, între generații artistice succesive. Este afirmarea capacității regeneratoare a picturii și artei românești, a maturității sale conceptuale și stilistice. Ambele expoziții sunt pagini din Cartea Transformărilor și viețuirii artei românești.

Fotografii de Mihai Constantineanu

